

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

UN TRIMESTRE
Dins Espanya: una pesseta.
Fora d'Espanya: dues pessetes.

ADMINISTRACIÓ:

St. Bernat, 5, Pral. 2.^a
CIUTAT DE MALLORCA

Administrador: Juan Riutort.)

LA AURORA

Surt cada dissapte per donar ventim i altres herbes an es qui s'ho guany

A ON LA VENEN?

A Manacor: Ca-mestre Antoni Fiol
Ferrer, 5.

A Palma: Taller d'encuadernacions
d'En Francesc Ferrer, Sta. En-
laria, 25.—Llibreria de N'Ernest
Frau, Brossa.

A María Immaculada

Zel vos demàn O Deu Pare!
per parlar de vostra fia;
i a vos, Fill, sabiduria
per parlar de vostra Mare;
amor i gracia i llum clara
de vos, Paràclit, voldria
per obsequiar María,
vostra Esposa Immaculada.

El temps s'era aproximat
que s'havia d'encarnar
el Verb Etern per salvar
la perduda humanitat;
la Suprema Trinitat
en consulta es va posar
perque havien de crear
un ser privilegiat.

Un ser que era necessari
que fos exent de pecat,
que fos de tot lo creat
un obra extraordinari;
puis via d'esser sacrari
de l'augusta Trinitat,
mare de la Santetat,
Corredentora al Calvari.

Los tres resolts varen dir:
—Tots los més grans privilegis,
lo infús que hi ha en los misteris,
tot le hi hem de concedir, perque,
de gloria ha d'omplir
el Cel i los hemisferis,
i los infernals imperis
Ella els ha de destruir.

Repleguem la suma altesa
de los nostros atributs,
la bondat de les virtuts,
i lo gran de la grandesa,
i lo bell de la bellesa,
i demés excelsituts,
i d'aqueixes plenituts
adotarem la Princesa.

El Pare, amb gran complacencia,
mentres li daven el ser,
li concedí el seu poder,
i lo Fill la sapiencia,
d'amor dons i excel·lencia
lo Esperit adornant-lè;
tot tres li daren l'alè,
i així rebé l'existencia

Fonc sumament santa i pura
aquesta concepció,
que en quant a perfecció,
candor, gracia i formosura,
supera la seva altura,
i no hi ha que duptar-hó,
sense comparació
a tota altra criatura.

Quant de ses mans la deixaven
a l'instat de concebuda
minyoneta tan menuda,
uis ficsos la se miraven;
deien d'encantats que estaven:
—¡Quina idea que bem tenguda!
¡quina obra tan avenguda!
és així com desitjàvem!

Abans de causar afecte
la carnal naturalesa,
l'ompli de gracia i pureza
el Senyor en tot concepte,
i mai ha tengut defecte
d'ignoranc a ni flaqueza,
amb el cor d'amor encesa
a son Deu sempre directe.

Així va esser preservada
d'aquella llei asquerosa,
universal i afrontosa
que té la nissaga humana:
sempre pura, immaculada,
verge, incorrupta i formosa,
de totes la més ditxosa,
altament santificada.

Santificació admirable
tot per gracia especial,
perque fonc original
i també inalterable:
Ella és creada impecable
d'una manera total,
i sempre amentá el cabal
de gracias imponderable.

La serp d'infern, atrevida,
li anava a tirá el veri.
La minyoneta va di:
—Prest estaràs arrendida:
mon pare t'ha maleïda:
jo som que t'he d'esbaltir. —
An el cap la va ferir
i la deixá estorneïda.

Els altres mals esperits,
quant veren aquelles coses
que era tan destra amb ses obres,
quedaren tots atordits;
fugiren empegueïts
com un esbart de terroles.
i a demanarli de noves
pus mai se són atrevits.

Concepció de María,
moment d'eterna memoria,
viu resplandeix dins l'istoria,
xalesta auba d'alegria
que anunciaren el dia
del Sol de Justicia i Gloria;
los mortals canten victoria
per tu i l'infern rabia.

D'aquella Concepció
festa an el Cel celebraren,
l'enhorabona li daren
d'àngels una llegió.
Los temps de nostra avió
per patrona l'invocaren;
moltes gracias n'alcançaren
per la nostra nació.

L'Esglesia sem re guiada
de les clares llums del Cel,
diu que es tota amor i zel
aquesta gran Reina i Mare;
i l'arma més ben trempada
per fer ta guerra a Luzbel
és devoció feel
a la Verge Immaculada.

Pío novè eminent,
de tan grossa santetat
a dogma de fe ha passat
aquest misteri excel·lent
i aquest sigle descreient
i d'espessa oscuritat
Deu Etern l'ha il·luminat
d'una llum tant resplandent.

¡Visca la Concepció!
¡que muira la dolentia!
¡que esclafada d l tot sia
la testa an el mal Dragó!
i vos, Mare de l'Amor,
Immaculada María,
alcansau mos l'alegria
d'eterna salvació.

ANTONI VICENS SANTANDREU
de S'on Garbeta.

Boca d'Infern

E'hu és un socialistetxo des Molinar
que surt dissapte demunt s'Obre
Balear dient que es socialistes, en morir-
se, no han mester capellans ni frares
(es qui caminen amb quatre potes tam-
poc no'n passen gens de fretura) i que
«estàn convinguts de que mil Deus,
com es que es catòlics deim que hi ha,
no són capaços a donar remei a un po-
bre desvalgut».

¿E'hu veis com e'hu és una boca
d'infern aqueix esguerrat que blasfema
tan desenfreidament? I llavò se'n ven-
drà es paperot socialista a queixar-se
si LA AURORA li dona ventim! ¿Quin
possible és respectar un alcorn d'aques-
ta casta, que brama tan esquerdat i
que ofèn de tal manera es sentiments
religiosos de tot poble, de tota nació,
de tota tribu? No és just aquest poble
o aquell altre poble que creu en Deu
Omnipotent; són tots es pobles de la
terra, des que el món és món. No, en-
cara no n'han trobada cap de nació,
no n'han trobada cap de tribu, ni des-
seuvalges més seuvalges, que no cre-

ga en Deu. No, ets ateus no han pogut
formar un llogaret de mala mort! Es
que són una aberració de s'orde natu-
ral, són una montruositat que sa raó
humana rebutja, condemna i se'n aver-
gonyeix.

¡Quin suc de cervell més clar i més
magre deu tenir aqueix betzol des Mo-
linar. ¡Deu se'n apiat!

¡Vos ne fa de nosa aqueix Clero!

Per voltros parlam jo socialistingos!
que demunt es vostro paperot dissapte
passat no vos treis paraula bona des
Clero rural, que no us ha fet res, però
que el dui cuantra come bon missatge
d'En Barrufet que sou tots, per dematí
que vos aixequen! Si, la dui des Cle-
ro senzillament perque no sou més que
uns sogueus de Satanàs, que vos fa
blasfemar de Deu i del Bon Jesús i de
tot lo que fa olor de Deu i representa el
Fill de Deu Cristo Jesús, vencedor i
triunfador de Satanàs. Si, per això vol-
tros la dui tant des Clero, i no us aturau
d'insultar i d'infamar capellans, frares i
monges per els quals sou justifet es
llops per ses euveies. I llavò vos quei-
xau si LA AURORA vos arramba ses
corretjades i vos fibla! Ell vos ho tenui
massa guanyat! ¿Que mereix més que
una clotellada a ferir això que deis de
que un frare abusá d'una al·lota i llavò
s'hi casá? Com se suposa, ni deis
quin frare és que ha feta una tal cosa,
ni a on ni quant. Així hu fan es nonin-
guns per calumniar, per que no los
agafin i no los posin a ca-seua. I llavò
acabau amb aquesta bataionada:
¡Anau-vos a fiar de frares! Donant i
tot per cert això que deis de tal frare,
¿permet sa sana raó suposar que tots
ets alt es frares hagen d'esser per l'es-
til d'aquell? ¿Que dirieu voltros si LA
AURORA vos tractava de lladres, assas-
sins i facinerosos, perque hi ha socia-
listas que són tot això i molt més, com
sab m per s'istoria contemporania, per
lo que passa en casi totes ses vagues,
a on es vostos correligionaris comen-
ten tants d'atentats.

I d'on heu, tret grans caps closos,
que el Papa Gregori VII fos es qui in-
troduí que es capellans no poguessen
esser casats? Veiam si sou capaços a
citar-mos sa buïla, rescripte o decret a
on posàs una tal cosa? ¡Que heu d'es-
ser capaços! Gregori VII no posá cap
lleí nova, sinó que feu observar sa que
hi havia desde es primers sigles de
l'Esglesia i que hi ha encara, imposant
es vot de castetat a tots ets Ordenats
de Majors; subdiaques, diaques, i pre-
veres i pe lo mateix privant-los de
pocer-se casar. Això és lo que feu Gre-
gori VII: fer observar sa llei que hi ha
via feia tants de sigles dins l'Esglesia
de Deu.

Així mateix té gracia que voltros so-
cialistes que vos deis defensors de sa
classe poble, de sa classe treballadora,
que vos avanau d'esser demócrates i
d'alsar se veu en defensa de sa llei i de
s'igualdat davant sa llei, vos demos-
treu contraris del Papa Gregori VII,
segran defensor des poble contra sa ti-
rania i barbaritats de l'emperador Enric
IV d'Alemania i de certs senyors gros-
sos d'aquell temps que abusaven de sa
manera més indigna des bens des po-
bres i desvalguts, trapitjant ses sabies
i previsoras lleis que es Papes i Con-
cilis Generals i Provincials havien esta-
blertes a favor des poble cristià. D'al-
tra banda se comprèn això que feis

voltros socialistes, perque ignorau
completament qui era ni qui feu o dei-
xà de fer el Papa Gregori VII, perque
no'n sabeu palada d'istoria ni sabeu
que vos metjencau en tractar se de
Deu, de Relligió, de capellans, de fra-
res, de monges; per això no vos ne
treis paraula bona ni a sen endret.

No va de pica!

Es socialistetxo que demunt s'Obre-
ringo Balear amollá aquell raig de
blasfemes negant que hi haja Cel,
Purgatori ni Infern i que mos defia a
que li demostrássem que n'hi ha, se veu
que no va de pica. Noltros li diguérem
que, per demostrar-li allò, necessitàvem
sebre si creia en Deu o no; i mos con-
testa dissapte que no hu vol dir.

De manera que aquest embàlit no se
vol exposar a cap agafada. Se veu
que ignora que en tota demostració se
va d'un principi cert i conegut a un al-
tre que se fa clar i conegut per via des
primer. Se veu que ignora que no és
possible discutir amb un que no admet
res. Com li hem d'arguir si ell no ad-
met res?

Ja sospitàvem, més ben dit, ja
vèiem clar que aqueix titiuer anava de
mala fe, que negava s'existencia del
Cel, del Purgatori i de l'Infern perque
sí, sense cap raó ni fonament, per
blairara, per obstinació barrufetenc.

¡Bo està ell per escoltar se raons
que li donem ni proves que li presen-
tem! A un missatge d'En Barrufet no li
aneu amb raons ni proves; seria per-
dre es temps miserablement.

No és que fassem anques enrera ni
que mos vegem gens apurats per de-
mostrar s'existencia del Cel, del Pur-
gatori i de l'Infern; és que no volem
perdre es temps. Per discutir això, ne-
cessitam que mos diga aqueix cap-es-
florat si creu que hi ha Deu o no, co-
me punt de partida per sa nostra dis-
cussió.

Ja hu veureu com no hu voldrà dir
ell. Es que no va de bona fe; és que
En Banyeta-Verda ja el du a sa bando-
lera i es cap seu és. . . . carabassot
buit.

Es socialisme de rota-batuda

Se veu que hi va molt devers Ma-
llorca; no creix gens en lloc, no s'es-
tén a cap banda; amb gran penes s'a-
guanta allà on fa anys que brotina.
A Ciutat primer es socialistas tenien
un Retgidor; ja fa temps que no en tèn-
nen cap ni esperansen. A Manacor i a
Lluchmajor, si en tenen, és per pura
inconciencia des partits monàrquics; si
aqueis volien, es socialistes acabarien
ses feines aviat dins aquells Municipis.
Lo que més demostra lo al baix
que està es socialisme dins Mallorca,
és sa magror que du s'Obreretxo Ba-
lear, que fa desset anys que se publi-
ca, i sempre ha campat tan prim que,
ara que es paper pujá tant amb motiu
de sa guerra, s'és vist obligat, per po-
der viure, a tornar petit, escapsant es
seu paper per no ter tant de llait.

Ha estat un parei d'anys mor no
mor, demanant adjutori per pagar es
deutes que el petxucaven. No saben
si los ha pagats o no. Lo que veim que
ara ha hagut de tornar petit per no ha-
ver d'aixampar es potons. En desset
anys no ha pogut arrelar ni treure fa-
ves d'olla. Es s'únic periòdic anticleri-
cal de Mallorca, gracias a Deu, i dona

una idea tristíssima de sa forsa d'ets anticlericals mallorquins, que se veu que són quatre gats i un boi i que no tenen alè per apagar un llum. S'Obre-*ringo Balear* n'és una mostra, a on només escriuen quatre taconers, que ni saben gramàtica ni castellà ni un sant remei i que només són bons per tirar virollades i blasfèmies d'allò més toixarrut i carabassenc.

Donem gràcies a Deu que ets anticlericals de Mallorca siguin quatre torre-pipes, afectats de faió i assoleiats, que en qüestió de cultura i d'il·lustració no pesen serrines, no treuen romana.

¡Mesquinets!

P'es Mussolet de La Vanguardia Balear

Torna sortir dissapte passat moment alguer perquè li digüerem que no pagava es tir i no volíem tudar ses municions desparant-li.

Estam a ses mateixes LA AURORA no surt per perdre es temps en porros-fuies com son ses bajanades que se treu es Mussolet.

Que no esperi poder discutir amb noltros mentres no diga coses de més sustancia.

Ja li valdria més arruixar-se ses gravades de mosques que li amolla es nostro bon amic En Juan Estelrich i Artigues, que el faràp mosquetjar fort ferm.

Lletgesquen per un gust es nostros amics aqueix article que sortí dalt *Correo Catalán* dia 16, i que en diu un enfilai de ben encertades:

El caso de Grecia

—«¿Me permite usted que entre en su casa y me aloje en una de sus mejores habitaciones...?» —No, señor; no se lo permito porque hay un refrán que dice (y los refranes son la quinta esencia de la verdad depurada en el orisol de cien generaciones): que de fuera vendrá, quien de casa nos echará... Así hablaron sin duda los aliados a Grecia, a pesar de lo cual, éstos sentaron sus reales en Salónica, y la desventurada nación no supo que aquel primer ultraje era el primer eslabón de su cadena de esclava... En la memoria de todos están las distintas y continuas vejaciones de que han hecho objeto a Grecia los aliados... Un día le quitan sus islas; otro intervienen sus telegramas; a veces impiden que lleguen barcos con víveres a sus puertos; más tarde se apoderan de su escuadra, y ahora apuntan al Ejército y al Rey. ¡Toda la lira! que diría la Safo de Daudet... Todo ello y mucho más me parecería de perlas, y conmigo a muchos, si los aliados, sombrero en mano, se hubieran acercado a Grecia y le hubieran dicho: Lamentamos en el alma tener que atravesar tu suelo, pero al Norte están nuestros enemigos; no vemos medio mejor de vencerlos que desembarcar en Salónica y cruzar Macedonia para internarnos en seguida en Servia y Bulgaria... Ya sabemos que te causaremos perjuicios; te indemnizaremos por ellos. Apartate y déjanos el paso franco. La necesidad es ley. ¡Paso a la fuerza...! Y dando por supuesto que Grecia se hubiera negado a acceder a las peticiones de los aliados y hubiera disparado un solo tiro, en su punto hubieran estado las vejaciones y los golpes (hé ahí el caso de Bélgica); pero Grecia no se opuso espada en mano porque no podía oponerse (como no se opuso más que por pura fórmula laduquesa de Luxemburgo al paso de los alemanes) a que desembarcaran en Salónica los aliados. Y desembarcaron éstos tranquilamente sin encontrar el menor obstáculo. Ya habían clavado el clavo del cuento en la

pared. ¿Qué hubieran dicho los intelectuales si los alemanes hubiesen pretendido que el puñado de soldados luxemburgueses se hubiera unido a ellos para combatir a los franceses...? ¿Qué horror! Entrar en casa ajena a la fuerza, y por contera pretender el incruento que el dueño de la finca le ayude en sus aventuras... Ese ha sido el caso de Grecia, y los intelectuales callan. Nos toca, por canto, hablar a los que no lo somos... ¿Que los aliados pretendían el bien de Grecia brindándole el oro y el moro para que combatiere a sus enemigos de ayer no pueden ser los amigos de hoy?

«¿No anduvieron toda la vida ingleses y franceses a la greña y ahora están a partir un piñón? ¿Es de hace mil años o de ayer el hecho de la guerra entre rusos y japoneses, a pesar de lo cual éstos ayudan actualmente a aquéllos? ¿Con qué derecho puede ninguna nación ni grupos de naciones venir a enseñarle a otra cuáles son sus amigos y cuál debe ser su orientación? ¿No son los aliados los defensores de la libertad de los pueblos? ¿Que ha llegado el momento de encerrar las frases galanas en el fondo de un cofre y confiar a los puños la justicia de las causas? Hablaran así, y lo repito, los que ahora gritamos, nos diéramos siete puntos en la boca, que la guerra es la guerra y cuando el cañón truena, no hay sino responder a cañonazos o tender el cuello para soportar la argolla del esclavo; pero lo que clama al cielo, es el modo hipócrita, exento de gallardía, con que los aliados, poco a poco, taimadamente, se han ido adueñando de una nación que no cometió más pecado que el de soportar con calma que los que se llamaban sus amigos hicieran cuanto les viniera en gana en Salónica, y aun en toda la Macedonia griega. ¿No cosechan los aliados por doquiera triunfo tras triunfo y hasta según algunos escritores es indudable que la victoria final será suya... Pues entonces, ¿a qué querer arrastrar a una débil nación a la lucha para tener que repartir con ella la gloria y el provecho?... ¿Y se quiere equiparar el caso de Grecia al caso de Bélgica! No, no no y cien veces no. La humanidad, a quien por lo visto suponen necia los aliados, sabe distinguir la paja del grano; lanzó un grito de dolor cuando Bélgica fué invadida, pero ahora ha hecho un gesto de asco, que no es precisamente lo mismo. Doloroso fué que Alemania se viera precisada a hacer uso de la fuerza para abrirse camino hacia el Norte de Francia; los mismos alemanes sintieron tener que adoptar tal determinación, pero les iba en ello la vida, y las naciones, como los individuos, en tales trances, no se paran a revisar códices. La sangre que vertieron con sangre la pagaron, y acaso la están pagando aún, pues si Bélgica no se hubiera interpuesto en el camino de los alemanes, es posible que estos hubieran sorprendido al ejército francés en plena concentración y lo hubieran desbaratado antes de que hubiera podido pensar en presentar una verdadera resistencia. Bélgica, a más, no era tan débil; era la vanguardia de dos poderosos ejércitos que venían en su ayuda, y que llegaron, aunque un tanto tarde.

«¿Pretendió Alemania convencer a los belgas de que debían ayudarle a derrotar a los ingleses? ¿Les pidió prestado a aquéllos el puerto de Amberes para después solapadamente incautarse del resto del territorio?... Noblemente, cara a cara, sin rebozos que cuadran mal en los que cifre espada, los alemanes se abrieron paso en Bélgica... ¿Dónde están los ejércitos poderosos que pueden venir en inmediato socorro de los griegos? El caso de Bélgica no es el caso de Grecia, no. Y es inútil que los aliados intenten tapar con el velo belga el atropello griego. Aquí de la frase de Arrieta: ¡Con azúcar está peor! Guarden bajo siete

llaves las lindas frases pronunciadas y escritas con motivo de la invasión de Bélgica; quiebren sus plumas los que en lanza quisieron convertirlas para ensartar en ellas a los «bárbaros» alemanes; rompan las frascos en que guardaron las lágrimas vertidas por los encajes de piedra hechos añicos en Bélgica!... «Esto matará aquello», dijo Víctor Hugo en «En nuestra Señora de París». Grecia ha matado a Bélgica».

ARMANDO GUERFA.

Es curiós això que diu el crític militar de *La Veu de Catalunya* dia 1 sobre la guerra de trinxeres i de moviments. Lletgiu-ho:

DISQUISICIONS

«Calma relativa a tot arreu; molt moviment a la Romania: aquest es el resum de les darreres notícies.

«A la Romania si que no es parla de la monòtona i interminable guerra de trinxeres, que ha substituït les antigues operacions de siti, i que acaben per aburrir als combatents. Allí es fa la guerra de moviments en gran escala, que tant se presta a que els veritables estratègies conseguixin èxits d'importancia.

«Un corresponsal nord-americà diu que les tropes alemanyes procedents dels sectors emplaçats a les immenses planuries russes, o a les valls del Soma, i que durant tant de temps han estat soportant la guerra de trinxeres, consideren les operacions de Romania com un període de «vacances» ajudant a aquesta impressió la preciosa grandiositat de les muntanyes transilvaniques, i el ràpid i continuu canvi de panorames: si l'un és bonic, l'altre encara ho és més; tan diferent de tot el que havien vist fins ara. Aquesta guerra els serveix de repòs.

«La guerra de moviments té, a més, que és més humana, diguem-ho així, que la de trinxeres. L'artilleria fa menys destrosses perquè els objectius o blancs no són posicions fixes que han d'aguantar per força el foc ben apuntat, sinó masses movibles i fàcilment desplaçables. I els combats d'infanteria no tenen la terrible obstinació dels que s'entaulen en defensa d'una trinxera, sinó que moltes vegades acaben per un moviment encertat que ha sabut fer l'enemic. No vol dir això que no s'arribi al cos a cos, ni vol dir que la guerra de moviments no faci gaire baixes, però no tenen punt de comparació amb les hecatombes de la de posicions.

«Allà, pel mes de juliol, vaig parlar del ressorgiment de la cavalleria, amb motiu d'unes operacions que amb aquesta arma realitzaren els anglesos al Soma. No ha donat allí gaire més que parlar la cavalleria, que molts creien desterrada pels avions i per l'excés de artilleria. Però a la Transilvania, la cavalleria ha prestat serveis de grandíssima utilitat per a l'exèrcit que l'ha empleada; i un d'ells fou, per exemple, el de la cavalleria alemanya que els dies 25 al 29 de setembre ocupà, gràcies a sa velocitat, una línia de pobles de la regió d'Hermanstadt, anticipant-se als romanesos i donant lloc a que arribés la infanteria. De no haver tingut els alemanys aquesta massa de cavalleria disponible (10 regiments), els romanesos haurien ocupat abans els dits pobles, i els alemanys haurien hagut de donar una serie de sagnants atacs per provar de desallotjar-los. Aquesta mateixa cavalleria conseguí, per mitjà d'una ràpida marxa, separar el primer del segon exèrcit romanès, precipitant l'èxit de la batalla.

Darrerament al pasar en Mackensen el Danubi, la cavalleria fou la que va fer un ràpid avanç, posant-se en comunicació amb l'extrema dreta de les tropes de Craiova i obrint així de mo-

ment la línia del baix Oltu (Alutar,) fins que arribaren la infanteria i l'artilleria.

«Els romanesos, que tenen una infanteria excel·lent, disposen d'una cavalleria escassa i poc apta. I, sens dubte, ha estat una de les causes de certs èxits desgraciats».

Sa capta que el Papa feu fer per Polonia

Entany el Papa Benet XV, compartit de milenars i milenars de famílies polaques que sa guerra havia tirades dins sa miseria, promogué de fer una capta dins totes ses esglésies del món per socórrer totes aquelles víctimes de sa guerra. Per enrengar aqueixa capta feren una Junta, que posà fil a la gúlia a a l'acte i s'hi desturmellà tan granat i se sabé enginyar tan polit, que de 21 de novembre d'entany fins dia 20 d'octubre d'enguany, amb onze mesos, ha replegades tres milions, set-centes noranta una mil, docentes tres lires o pessetes. Aquesta Junta, casi tota de polacs, ha escrit an el Papa donant-li compte de tan grandios resultat, rendint-li milions de gràcies p'es gran bé que amb això ha fet a Polonia, salvant de sa miseria aquells milenars de famílies.

¿Que hi diràn an això es socialistes? Quatre blasfèmies i quatre grosseries de ses que tenen de costum.

En Juan des Fabisolet (acabatai)

I heu de creure i pensar i pensar i creure que amb quatre passes foren a Manacor En Juan i es vidrier.

En Juan pega tot dret a sa plassa, descarrega es viatge de pomes; i, com la gennt les veia tan bones, tothom s'hi abocava, demanant preu.

En Juan, com veu que hi feien tanta de pressa, diu ben remolest:

—A tant les vui!

I, en lloc de demanar es preu natural i una mica més, demana dos preus.

Aquella gent com el sentiren, perquè aquelles pomes los agradaven una cosa fora mida, comensen a esqueinar, cridant:

—¡Això no és manera de demanar! ¿Que mos has presos per beneïts? ¿Que et figures que no sabem que son pomes?

—Res, diu En Juan. 'Xau-les fer si no les voleu i prou!

Però aquella gent les volia, si bé les trobaven massa salades; i allà venguen crits i més crits amb En Juan sobre ses pomes, fins que ell se crema, se treu es fabisolet, i ja és partit sona qui sona, *ti tu-ti! tu-ti! ti-tu ti! tu-ti!*

I encara no acabaven de sentir ses primeres veus des fabisolet, com tota aquella gent, homes i dones, ja se posen a ballar i balla qui te balla tots come trompitxos, come perns de rifa, i bots i cabrioles per l'endreta i per l'esquerre, sersa porer-se aturar gens negú, per més que hu provaven, i allà tots paneres p'en terra, redola qui redola, i bots tothom per demunt ses paneres perquè negú se poria acotar a aixecar-les, i tots deien:

¿Però que dimoni mos ha agafat? ¿Que pot esser això?

Sa gent, com veu que En Juan no s'aturava de sonar es fabisolet, s'arriben a sospitar que era allò que los feia ballar, i s'ofiriren a pagar-li ses pomes així com les ho havia demanades. Tots li tiraren es diners que duien, En Juan los aplegà, les deixa ses pomes i se'n torna a So'n Serveira amb ses butxaques plenes.

Arriba a ca-seua, dona es diners a son pare; a sa mare li cau tort perquè los volia per ella, i comensa a esqueinar; son pare se fa curt i respón malament a sa dona, i s'arma entre ells una gran baraa.

I ¿què fa En Juan? Per departir-los, se posa a sonar es fabiolet, i tot d'una ja veren es dos veis balla qui balla de cap a cap de casa, com si només haguessen tenguts setze anys. I lo bo era que provaven d'aturar-se, i no porien en via neguna.

—¿Me donau paraula, diu En Juan, de que no vos gatinyareu pus?

—Si, diuen eils. T'ho prometem. S'atura ell de sonar es fabiolet i ells de ballar.

Son pare i sa mare ja no se pogueren escobletjar pus, perque En Juan, com veia que comensaven a tenir-les, les mostrava es fabiolet i los deia:

—¿Que teniu moltes ganes de ballar?

—Ni cap! deien un i altra. I ja havien baixada bandera tot d'una.

Sobre tot, dins aquella casa ja no hi tornà haver pus completes de *nyic i nyec*.

I lo bo va esser que es veinats se temeren de s'habilitat que tenia aquell fabiolet, i al punt e'hu va sobre tot So'n Servera; i, en haver-hi baraias en lloc, ja znaven a cercar En Juan, que hi compareixia amb so fabiolet, i ihala *ti-tu-ti! tu-ti! ti-tu-ti! tu-ti!*, i es qui se baraiaven ja eren partits a ballar i balla qui te balla come desesperats fins que li pregaven per amor de Deu i per amor de sa Mare que no sonàs pus, i allà no s'aturava de sonar fins que li havien tirada una dobleta de sis lliures.

En Juan la s'embutxacava, s'amagava es fabiol i cap a ca-seua manca gent!

No en volgueu sebre més: n'arribà a tenir un serró ple de dobletes d'aquelles tan garridoies.

I sa cosa arribà an es punt de que el cercaven des pobles externs per anar a apacivar gent baraiadissa, i ell s'ho feia pagar com un ou a un sou, i bé que feia.

Sobre tot, arribà a tenir més diners que no volia; però era tan penjat aqueix Juan, que, com no tenia res que fer i sabia cap mercat o fira de bestiar, se'n hi anava, i ja el tenien plantat devant ses guardes d'egos, mules, somers, bous, euveies, cabres i porcs, i jvenga a sonar es fabiolet! i aquells animals no tenien altre remei que posar-se a ballar, i jbots i xecallines i aixecs! i es gordians jcrits i renou! i es firers i mercaders que retgaven ses espases, espargiant come carreters, perque ses cames també los prenien es trot, i allà balla qui te més entemeriat que mai se sia vist!

I no hi havia altre llivell que donar-li sa dobleta de sis lliures an En Juan per treurer'n agüier d'aquell endarivell.

¿Que me'n direu? Ell mercaders i firers arribaren que, en veure lluir en Juan, li tiraven p'es morros sa dobleta de sis lliures, dient-li:

—Jas j vesten de tot això més que de pressa! si no hi vols esser de més!

I En Juan pellucava sa dobleta, i s'espitxà a més xalest que unes xeremies i més trempat que uns orgues.

I heu de creure i pensar i pensar y creure que un dia q e En Juan trescava per dins un bosc per estirar se ses cames, topa un escabotell de cassadors, senyorots de qui fa fer, que no sabien a on l'havien de pegar i no coneixien En Juan.

Encalsaven una perdiu, que s'aficà dins un grandios betzeral, i en via neguna la porien fer sortir ni aplegar-la.

—Escolta, En Jove, diu un d'aquells cassadors. ¿Vols una pesseta i mos treuràs aqueixa perdiu de dins es betzeral?

—¿Una pesseta? diu En Juan. ¡Ni una dobleta! Lo que pos de missions a tots vosses mercès que no hi n'hi ha cap que s'atans a aficar-s'hi.

—¿I que hi vols posar? diu un d'aquells cassadors.

—¡Una dobleta de sis lliures! diu En Juan.

—¡Posada està! diu aquell senyor.

I encara no hu hagué dit, com *zas!* s'afica dins es betzeral; i com En Juan le hi veu ben embarrilat, ja se treu es fabiolet, i sona qui te sona i *ti tu-ti! tu-ti! ti-tu-ti! tu-ti!*

I aquell senyor jbots i escaravits! dins es betzeral, i en via neguna se poria aturar amb sa ballera rabiosa que li era entrada. I tot eren pues que s'aficava de cap a peus, que li feien amollar uns bels i uns remeulos que no hu volgueu sebre.

En Juan, com el va veure apurat de tot, li diu.

—¿Encara no està ben desenganat vossa mercè de que no se pot posar amb mi?

—¡I ben desenganat! diu aquell.

¡Que munyi, idò, sa dobleta! diu En Juan.

Aquell senyor se posa sa mà a sa butxaca, se treu sa dobleta, l'allarga an En Juan, que la hi pren i li aida a sortir des betzeral, aturant-se primer de sonar es fabiolet.

Aquells senyors, romangueren tan empegueits, que ja no tengueren delit per cassar pus; tot morrotos se'n van an el Rei a contar-li es pas que los havia fet un homo així i així que havien trobat cassant cassant per un bosc de So'n Servera, i el Rei diu:

—¿I què trobau que li hem de fer?

—Se mereix un bon càstic! diuen tots aquells.

—Res! diu el Rei. El matarem.

El Rey envia forsa a So'n Servera. i m'aglapeixen En Juan, el presenten an el Re, que li demana si es ell que feu aquell pas des betzeral an aquells senyors, En Juan diu que sí, i el Rei tot duna li fa sa sentència:

—¡Dins tres dies penjat!

El posen en capella i des cap de tres dies el treuen ¡cap a la forca!

—Com le hi tengueren, que anaven a passar-li es dogal p'es coll, ell diu:

—Senyor Rei, sempre he sentit dir que a un que l'han de penjar, mai li neguen una gràcia que d'màn.

—Segons quina és! diu el Rei. ¿I quina és sa que tu demanes?

—Que me deixin matar una pussa que me sent an es costat! diu En Juan.

—Mata-le't idò! diu el Rei.

Per que la se pogués matar, el desfermen de ses mans; i En Juan; en lloc de matar-se sa pussa, se treu es fabiol i ja és partit a sonar sona qui te sona *ti-tu-ti! tu-ti! ti-tu-ti! tu-ti!*

I a l'acte ja veren el Rei i tota la Cort i es botxi i es mata-rates i tots es soldats i tota quanta de gent e'hi havia aplegada per veure penjar En Juan, que foren partits a ballar, balla qui te balla com uns desesperats, i bots i xecallines i cabrioles tot hom, senza porer-se aturar.

—Però ¿que dimoni és això! deien tots. ¿Que dimoni mos ha agafat?

¿D'on llamp mos vé aqueixa ballera?

I allà tot hom crits i giscos i remeulos i esperges i pussetes per llarc.

Aquí el Rei se sospita que tot allò venia des fabiolet d'En Juan, i li diu:

—¡Sortiguem-ne, Juan, d'aquest marruell! Digués que vols per deixar-mos en pau!

—Que vui? diu En Juan. Sa fia de vossa Reial Majestat per casar-m'hi!

Poreu fer comptes si li degué venir de nou an el Rei sa sortida d'En Juan, sortida que tam poc s'esperava.

Però com tot hom cuidava a estellar se de ballar, i el Rei més que tots, apurat fins an el darrer extrem, fa venir la senyora Princesa, li diu ses intencions d'En Juan i li demana ella que hi diu, i ella diguè que sí ben llampan i ben rebent.

Aquí En Juan s'atura de sonar es fabiolet, se'n van tots a ca'l Rei i dins tres dies se feu s'esclafit, se casaren sa Fia de'l Rei i En Juan, i jvenguen unes noses de pinyol vermei i un ball ben vitenc i sarau per llarc!

I visqueren anys i mes anys amb salut i alegria; i si no són morts, són vius; i, si no són vius, són morts; i al cel mos vegem tots plegats. Amèn.

JORDI DES RECÓ.

Noticies de sa guerra

Arribades dia 1

—*The Times* de Londres diu que es rumans amb so haver perduda sa ciutat de Curtes romanen desposseits de sa linea de combat a on se serien poguts fer forts, i havent-los presa Giurgevo, sa capital Bukarest queda amassada de caure també en poder d'austriacs, alemanys, bulgars i turcs.

—Ets austriacs avensen dins la Valaquia, an els Kárpats i a Transilvania. Pobres rumans! ja los costarà des pebre!

—Dia 27 de novembre avespere uns quants dirigibles alemanys volaren part demunt Inglaterra, i hi amollaren bombes a luf que feren maig per llarc. En caigué un de dirigible devers Scarborough!

—Es d'aris francesos rallen ferm de sa situació apuradíssima de Rumania, i regoneixen que sa cosa està malament de tot p'es rumans, i tenen molta por que En Mackensen no arregús Bukarest ¡Quina gloria p'ets aliats haver duita Rumania a tal fracàs!

—En Gustau Hervé diu que ets aliats veuen s'invasió de Rumania amb rabia an es cor i amb sa cara que los cau d'empegueits, i diu que es desastre material, en tot i esser tan ferest, encara no hu és tant com es desastre moral per ses Potenci-s aliades.

—*The Times* de Londres diu que hi ha que prendre llum d'Alemania a on ets homos xarrims, que just serveixen per esmolar sa garrova, les han arconats i s'ès posada sa nació en mans d'ets homos pràctics; i diu que a Inglaterra ho haurien de fer així. Son molt célebres aqueis aliats: tracten sempre ets alemanys de selvatges i barbatxos, però tai seguit los imiten en tot quant poren.

—Es arribat a Rumania un refors de 50.000 turcs, contra es rumans, com se suposa. ¡No los ne mancava altra, pobre gent!

—En Falkenhayn ha dit que ets alemanys no duen gaire idea d'ocupar Bukarest, sinó de reduir s'exèrcit, rumà a s'impotencia.

—Un vaporari alemany envestí un estol de vapors pescadors inglesos davant Brixham (Inglaterra), i en tirà vuit a fons. ¡Si que hu serà de pel arveixinat aqueix!

—*Le Journal de Geneve* (Suïssa) posa una carta de Rumania que diu que an es rumans los vengué tan de nou i tan de nou que En Mackensen passàs es riu Danubi amb tot es seu exèrcit perque hu creien impossible, tant que no hu tenien gens fortificat. Se devien creure que En Mackensen badava i que pensava en l'amor de les tres taronges. ¡Bo està ell per no anar uis espolsats!

—Inglaterra ni França no volgueren donar un salv conduit a s'Embaixador nort-american a Viena per anar a sa seua Embaixada. Es Govern d'ets Estats Units e hu ha pres molt tort i ha feta reclamació molt remolesta.

Arribades dia 2

—Alemanys, austriacs, búlgars i turcs segueixen avensant dins Rumania per sa banda de Transilvania i per sa banda del Danubi, prenent viles i ciutats i fent molt de presoners.

—Es submarins alemanys segueixen a diferents mars tirant a fons navilis contraris o de contrabàndol de guerra, Un telegrama de Berlin dona compte de set, just d'aqueis dies.

—A França comença a mancar es

carbó per escaufar-se la gent, i això que hi fa un fret que pela.

—Totes ses oficines des Govern rumà les han mudades de Bucarest a Jassy, que és una ciutat ran de sa partió de Russia. Mos pareix que no és senya de .. net aquesta mudada!

—Telegrafien de Nova York que es projecte de manllevar Russia cinquant milions an el Japó és anat malament perque es banquers japonesos troben magra sa fiança que Russia els ofereix.

—Telegrafien d'Hollandia que la tercera part de s'exèrcit rumà està fóra de combat, ha fet ui.

—*La Victoire* de París diu que a Grecia, veient lo que passa a Rumania, estan contents de no haver volgut entrar en sa guerra.

—Es diputats socialistes alemanys estan dividits en dos estois: uns volen que se fassen ses paus a l'acte, i ets altres volen que se fassen ses paus triumfant Alemanía i aturant-se tots es territoris conquistats que convenguen, Es que volen això darrer són sa majoria, i tenen per caporal En Scheidemann.

—*Le Petit Parisien* diu que a Amiens han acabat es carbó de tot i moltes d'altres ciutats franceses han fet lo mateix. Idò ¿que fa la *Reina de la Mar*, Inglaterra? ¿Per que no du carbó a França, ella que en té tant que li fa nosa?

—En tot es front francès i anglès de Belfort, Verdun, Aisne i Somme fins a Iprés hi ha descàrregues d'artilleria per llarc, senza avensar negú ni recular, en no esser algunes passes. De manera que sa cosa està més de mig enrrocada. I ¿què en direm des front italià i des rus? Dos doblers de lo mateix; negú avansa ni recula, només és a Rumania, que es rumans se veuen obligats a buidar avui d'aqueixa ciutat, demà d'aquella comarca, i jhala a fer amples a alemanys, austriacs, bulgars i turcs!

Arribades dia 3

—Ets exèrcits d'En Mackensen i d'En Falkenhayn, un de mitjorn i s'altre de pouent, se són fets tan envant Rumania endins que ja són devora Bukarest, ocupant ses voreres des riu Alt, afluent del Danubi i un bon tros de ses voreres des riu Arges, més aprop encara de la Capital, i es dos exèrcits ja s'han donades ses mans i ocupen prop de mitja Rumania. ¿Ah idò? I això los dona una altra ventatge grossa: que han acursat es front de batalla una cosa grossa, perque lo que han pres, forma una gran reconada, i ara només han de parar a sa boca d'aquella reconada, mentres que primer havien de parar a sa partió, que tirava centenars de kilometres de llarc; i ara no arriba a la mitat s'extensió des front, i per lo mateix tenen més exèrcit disponible per estrenyer es tascó an es rumans, i per cert que los ho estrenyen de bona manera, això és, bona p'ets alemanys i austriacs, fatalíssima p'es rumans.

—Ets austre-alemanys ja són a 25 kilometres de Bukarest; es bukarestins pareix que casi tots han buidat de sa Capital perque veuen la mar bruta, i fan bé; los alabam es gust. Qui's pot salvar que's salv.

—En Gustau Hervé dalt *La Victoire* diu que s'alegría insolent des periòdics alemanys és senya de brut. Des que es generals Falkenhayn i Mackensen s'han donades ses mads, tocant-se es seus exèrcits, han presa sa fua cap a Bukarest; i, si s'exèrcit rus no hi arriba aviat i no és ben gros, se pot donar per perduda sa capital de Rumania.

—En Clemenceau dalt es diari *L'Homme Enchaîné* diu que cada mes surten de França més de mil milions per pagar feina feta dins nacions extrangeres. Diu En Clemenceau que, si no aturen aqueix riu d'or que surt de Fracça, com se'n temeràn ja no hi seràn a temps; sa riquesa de França

haurà emi rat, ja no serà francesa. En Clemenceau troba que han de posar reigít a tant i tant de comprar fora de França. I si no hi compren, ¿com poren sostenir es francesos sa guerra?

—Casi tota sa gent de Bukarest es fuita cap a Jassy i Rússia. Jassy està devora sa partió de Rússia i avui és de fet sa Capital de Rumania. Es tanta sa gent de de tota Rumania que hi ha pres redòs, que no hi ha cases abastament per acobitar tanta de gernació; i n'hi ha molts que passen sa nit al serè. Dins Rússia també en són fuits molts de rumans. ¡Quin desastre per Rumania! Si només patissen es qui dugueren sa nació a la guerra, manco mal. Sa questió es tots aquells milenars i milions de gent que no hi inculpen res, que els grossos els han imposada sa guerra i tots en sofreixen ses conseqüències. Són de compatir!

Arribades dia 4

—Diuen de Roma que sa Guarnició d'Atenes ha resolt buidar d'allà i dur-se'n tot es material de guerra per que ets aliats no hi puguen posar ses mans demunt. A La Issa i Linnabos, ciutats gregues, es poble ha aturat que ets aliats treguessen es material de guerra d'allà. Devora Atenes ses tropes aliades han tengudes varies topades amb ses gregues, i sembla que hi ha haguts molts de ferits i molts de morts. —S'esquadra aliada ha bombetjades bateries de sa costa grega.

—A Argesul, devora Bukarest ets austre-alemanys han batuts fort ferm es rumans i n'han fets més de sis mil de presoners i gran pertret de guerra.

—Ses Corts d'Alemania (Reichstag) han aprovada sa movilizació civil de tot s'Imperi per 235 vots contra 19.

—Telegrafien de Stokolmo (Suècia) que corre per dins tot Rússia un follet que diu que sa guerra europea no ofereix cap interès a Rússia perque just s'hi discuteix qui ha d'esser es gallet d'Europa: Inglaterra o Alemanya. I diu també que Rússia no en treurà res de que guanyin França i Inglaterra. I és molt significatiu que ses Autoritats russes deixin córrer tal follet per tot arreu. Sa questió és que aqueix follet endevina es fil de ses neules, diu la pura veritat. Si Rússia hi pensàs bé, no en faria pus de guerra; és una beneitura grossa es fer se matar en profit d'altri.

—Es Govern de Suècia no vol deixar passar pertret de guerra cap a Rússia; es tir va contra Inglaterra i França.

—Telegrafien de Ginebra (Suïssa) que sa pob ació civil de Bukarest ha buidat cap a Rússia: ses Autoritats aconseïren que dones i infants se'n anassen a una altra banda més segura, i casi tothom, ets homos inclusiu, s'espitxaren de d'allà. A Bukarest hi reina sa por des que comensaren a sentir canonades a conseqüència d'esser-s'hi fet tan prop es General Mackensen. Venen noves de Moscou (antiga capital de Rússia) que hi arriben tants i tants de rumans fugitius per por d'ets austre-alemanys.

—Telegrafien de Ginebra de Bukarest que d'a là se destríen a simple vista ses avensades d'En Mackensen. De Roma diuen que a Ginebra han rebut un telegrama anunciant que s'ala dreta d'En Mackensen ja és dins Bukarest.

—Le Matin de Paris diu que ses nacions aliades han amparades ses naus i embarcacions gregues que hi havia dins es ports seus. ¿Que està ben fet això, Srs. aliats? Si fos Alemanya que hu hagués fet, seríeu de sentir voltros; però com són ses Potències aliades, ja muda d'especie. ¡Això és sa vostra llògica!

—Un submarí alemany dia 2 trobà a ses costes de Catalunya un vapor italià, Palermo, que duia de Nova York a Italia cavalls per s'exèrcit italià, i el tirà a fons, salvant se tota sa tripula-

ció, que se componia de cent corant vuit homos, que sortiren a sa playa de Clanfranch.

—Ets italians encara no són arribats a Trieste, amb tot i esser passats mesos des que digueren que estaven a punt d'entrar-hi. Deuen trobar que fa fret o que es dia es massa curt.

Diariis italians diuen que tenen por de que En Hindenburg, en haver fet de Rumania, no tiri tota sa forsa demunt Italia a lo qual està ben exposats ets italianíssims.

Segueixen a Bèlgica es croixits de camella sobre dur-se'n ets alemanys a Alemanya ets homos bons per feina per que puguen guanyar es seu jornal i mantenir ses seues families. Es contraris d'Alemanya, lo que voldrien, que sa fam reinàs dins Bèlgica per porer dir que Alemanya és cruel i seuvatge i tigre. No en tenen gaire mal de-caps de sa fam des belgues, si no els-e serveix per infamar Alemanya. ¡Això és s'amor an el proïsme d'aqueis revelers! ¡Com-es-vel-la-vera-veu!

Arribades dia 5

—Dia 22 de novembre el Kaiser, l'Emperador Guillem, s'entregà a Viena. El reberen l'Emperador novell d'Austria, s'Embaixador alemany i una multitud mai vista de gent. L'Emperador Guillem abraçà es d'Austria i el besà; i s'espitxen tot dret a Hofburg, a on era es cadàver de l'Emperador Francesc Jusep, dins l'església. L'Emperador Guillem estigué una bona estona devora es mort, fent oració per ell. Després donà es condol a l'Emperador Carles i a tota la Familia Imperial; dinà i sopà amb ells, li rendiren homenatge una partida de senyoriu de qui hi ha dalt; i se'n tornà a Alemanya per feines precises.

—Ets austre-alemanys han aglapits de mala manera es rumans devers Dambouita i Campolung, prenent los sis mil homos, 49 pessas d'artilleria i 100 carros de municions.

—S'estació telegrafica sensa fils inglesa de ses illes Bermudas (que cauen a docentes llegos d'ets Estats Units, anant-hi d'Europa) fa a sebre que capleven per allà submarins, alemanys com se suposa i que creuen que tenen sa seua base d'aprovisió devers es golf de Mèxic. ¿Ah idò? Anau-los a tocar es pontet an aqueis submarins, senyors aliats! Vaja! està vist que ets alemanys ja està agotats de tot, de tot, de tot!

—Ets austre-alemanys segueixen avensant de Campolung fins a Pitesci, Rumania endins.

—Es reservistes grecs han acabada sa paciència devora s'actitut incalificable d'ets aliats envers de Grecia. Sembla que devers Atenes es reservistes se passetgen feut estols i escabotells, uns vestits de soldat, altres de paisà, desparant a ses cases des venizelistes i an ets edificis anexes a ses Embaixades de França i Inglaterra i a s'Escola francesa d'allà.

—Es Govern francès ha fet a sebre que farà arribar de franc an es soldats de tot es front es presents de Nadal que families i amics los vulguen enviar, mentres no passin d'un kilo.

—A la Rochelle (França), port de mar, devora Inglaterra, acaben es carbó de tot. Sa fàbrica des gas ha fet a sebre que dia 23 acabarà de donar fluid per falta d'aquell combustible.

—S'és perdut dins s'Atlàntic es vapor Ilha di Fogo, portugués, un des vapors alemanys de que Portugal s'emparà abans d'escalar sa guerra. Aquest vapor duia a Italia a compte des Govern italià 1 500 tonellades de carbó, oli, minerals i maquinaria, estimat tot a milions de pessetes. Se són salvats just 30 mariners.

—Segueix essent gravíssima sa situació de Grecia. Cada dia hi ha topades entre reservistes i aliats. Es grecs desporen contra es marins inglesos, italians i de ses colonies d'aqueis.

—Un telegrama de Berlin diu que, des que esclatà sa guerra, se son morts dins Alemanya vint i nou mil presoners de guerra.

—Ara diuen que Atenes s'és restablerta sa normalitat.

—Ets austre-alemanys ja son devora Bukarest: uns a sis kilometres, altres a deu.

—Es periòdics inglesos creuen que no los anirà bé an es rumans devers Valaquia. Es diari Daily Chronicle diu que sols se poria salvar Bukarest si es rumans posaven 200.000 homos a sa vorera des riu Arges per parar clot an ets austre-alemanys; però que no poren es rumans fer tal fantasia.

—Es periòdics de Paris consideren entaulada ja sa batalla que ha de decidir sa sort de Bukarest. A Berlin creuen que Bukarest no se defensarà; perque es rumans no tenen prou forces per fer-ho. ¿Per que no los n'envien es qui els enjoncaren a sa guerra? Ets aliats tenen sa paraula.

—Un telegrama de Lisboa diu que diumenge demunt mig-dia un submarí alemany se'n entrà dins es port de Funchal, capital de ses illes de Madeira (alla dessà les illes Canaries), de Portugal, i tirà a fons es canoner francès Surprise i es creuer auxilià Kanguro i es vapor mercant anglès Dacia. S'espitxa es submarí i al punt torna amb un altre, i ja son partits a bombetjar la ciutat, i la bombetjaren devers dues hores. Aquí ses bateries de terra se posen a fer-los foc, i es d'imonis s'aficaren devall aigo i ¡bona nit pastora! Sembla que tota sa tripulació des canoner se negà.

—Es Govern rus ha declarat que aviat s'apoderarà de Constantiupla i des Dardanel, i que no sols tornarà prendre a Alemanya allò que aquesta li ha pres, sino tot lo que Alemanya i Austria tenien de Polonia abans de la guerra. Veïès si en té de coratge es Govern rus. Ara veurem es fets.

—Es célebre Ministre anglès Lloyd George ha tocada renuncia i darrera ell Mr. Asquith i tots ets altres ministres han fet dos diners de lo mateix, ¿Quin és es motiu? ¿Sa guerra? ¿Sa victoria definitiva d'Inglaterra i s'esclafament d'Alemanya que es profetes aliats fa més de dos anys que mos profetisen per activa i per passiva i per veu dual? Aquí sí que hi pega allò que diuen es castellans: —Averigüelo Vargas!

—Sembla que es russos, per ajugar Rumania d'alemanys i austriacs, ha empresa una ofensiva an es Carpats, i en cinc dies tot quant ha conseguit, és estat perdre moltíssima de gent i una partida de posicions que havien preses an ets austre-alemanys.

—Tota la Rumania occidental ja està en poder d'ets austre-alemanys, que hi han trobades grans riqueses agricoltures i minerals, d'on Alemanya i Austria porán treure una immensitat de recapte per la manjúa i per continuar sa guerra.

Arribades dia 6

Sa batalla d'Argesul (devora Bukarest) l'ha guanyada es general Mackensen. Ets austre-alemanys han presa an es rumans sa ciutat de Targuvis-tea, i segueixen avensant devers Pitesci; s'han apoderat de s'entreforc que fa sa via-fèrrea de Bukarest a Comphung. Amb un dia ets austre-alemanys han presos dozet mil rumans, i sa ciutat de Graditchea an el mitjorn de Bukarest. Un telegrama rus diu que ets elements militars abandonen Bukarest.

—Sa batalla d'Argesul (devora Bukarest) ha durat tres dies, i l'han guanyada austriacs i alemanys.

—Es Govern rumà ha llevat a Bukarest tot caràcter de fortificació i n'ha fet buidar tots ets elements militars, deixant-hi fer sa població civil que no vulga fugir.

—L'Emperador d'Austria se'n anà

an es Corter General austriac ben dematinet, hi oi missa, i rebé es Majors principals, tractant des govern que han de posar an es bossí tan gros que han pres de Rumania i comanaren aqueix govern an es General Von Tschapps, i li ha de ajudar un tal Veidenach, que coneix molt Rumania.

—Diuen que aviat s'espitxaran a França coranta mil portuguesos per mar per prendre part amb sa guerra; han de desembarcar a Marsella, si es submarins los hi deixen arribar.

—Deutsche Tages Zeitung, periòdic alemany, diu que aviat arribarà d'ets Estats Units a Berlin s'Embaixador nort-americà amb proposicions de pau, escrites d'acort amb so Govern d'Inglaterra i d'ets Estats Units.

—Es Govern rumà ha cridades ses quintes de 1917 i 1918, i no vol declarar negú exent.

Es periòdics russos diuen que e'exèrcit rumà no resulta esser allò que havien assegurat es polítics rumans; no és tant resistent com aqueis deien.

—L'Emperador d'Austria ha pres es mando de totes ses tropes de l'Imperi.

Arribades dia 7

—Ets austre-alemanys han pres Ploesti i Bukarest. Ah idò! Enhorabona Srs. aliats!

—El Rei d'Inglaterra havia cridat Mr. l'havia format, entrant-hi Mr. Lloyd George, però no se pogué entendre amb aquest i ha tocada renuncia de beil nou i el Rei le hi ha admesa i ha ofefit es poder a Lloyd Georger.

Notícies de Manacor

Dia 30 se morí casi repentinamente a sa edat de 66 anys, l'amo'n Tomàs Bosch i Soler del Ses Talaioles. ¡Que Deu haja acullida a la Gloria sa seua ànima!

Enviam es nostro condol, més coral a ses seues germanes i demés familia i que el Bon Jesús les do sa conformansa necesaria per soportar una perdua com aqueixa i molts de anys de vida per pregar p'el mort. Amen.

Avui comensen a la Parroquia ses coranta hores de la Inmaculada Concepció, i acabarán, si Deu ho vol, diumenge avespere. Es sermons corren a càrrec, de Mossen Antoni Servera.

Dimecres prop passat va fer una gelada somerina, que pareixia una nevada. Ara es s'hora de fer-ne, si n'ha de fer, perque, en venir mars i abril, Deu mos ne guardi!

A propòsit de gelades: ara creim que és convenient que en fassa per lo quant ets ametlers, si no fa gelades, fan massa via a florir, i flor de janer no umpli es paner.

¡Se fa a sebre!

1.er Que es nostro repartidor de Manacor (Antoni Fiol, Ferrer-5) té exemplars de La Vida Devota de St. Francesc de Sales i de Eucologi de Difunts de Mn. Clascar per vendre.

2.ª Sa revista Ilustració Catalana (Administració: Mallorca, 287.—Barcelona), que fa temps que's publica, aqueix any qui vé farà una edició popular, que costarà 15 pessetes l'any, 8 pessetes el mig any i 25 cèn-tims un nombre tot sol. Hala idò si vos hi suscriviu.